

**Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Департамент охорони здоров'я Полтавської облдержадміністрації**

МАТЕРІАЛИ
VII Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю
«Полтавські дні громадського
здоров'я»
26 травня 2023 року

ПОЛТАВА
2023

УДК 614-027.555(075)

**Редакційна колегія: Ждан В. М., Лисак В. П., Голованова І. А.,
Ляхова Н.О., Бєлікова І. В., Краснова О. І.**

«Полтавські дні громадського здоров'я»: VII Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю. (2023; Полтава).

Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Полтавські дні громадського здоров'я», 26 травня 2023 року. [Текст] / ПДМУ; [ред.кол.: В. М. Ждан, В. П., Лисак, І. А., Голованова та ін.]. – Полтава, 2023. – 133 с.

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Полтавські дні громадського здоров'я» містять в собі наукові праці з питань організаційних, правових, клінічних аспектів діяльності системи громадського здоров'я та системи охорони здоров'я в Україні в мирний час та під час військового стану, роботі фахівців різних спеціальностей, питанням покращення організації системи громадського здоров'я та галузі охорони здоров'я та оптимізації роботи лікувальних закладів у період реформування

УДК 614-027.555(075)

©Полтавський державний медичний університет, 2023

НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ХВОРИМ НА ТУБЕРКУЛЬОЗ У ПОЄДНАННІ З ВІЛ-ІНФЕКЦІЄЮ

Голованова І.А., Краснова О.І.

Полтавський державний медичний університет, Полтава, Україна

Однією з важливих складових епідеміологічного нагляду за поширеністю ВІЛ інфекції в світі є моніторинг кількості людей, які живуть з ВІЛ. Аналіз даних моніторингу дає можливість визначити вплив епідемії ВІЛ на населення, дати оцінку ефективності заходів щодо профілактики ВІЛ та визначити напрямки боротьби з ВІЛ інфекцією на майбутнє.

Згідно статистичних даних, в 2022 році в Україні налічувалося 242,0 тис. ВІЛ-позитивних людей від 15 років і старше. На обліку в медичних закладах, що надають послуги ВІЛ-позитивним особам, перебувало 148,0 тисяч громадян України віком 15 років і старше. Слід зазначити, що через військові дії на території Донецької та Луганської області та анексованих АР Крим і м. Севастополь, чверть від загальної кількості ВІЛ-інфікованих не перебуває під медичним наглядом в закладах охорони здоров'я.

Статистика захворюваності по регіонам України різниться. На території України в 2021 році високі показники захворюваності на ВІЛ-інфекцію зареєстровано в Дніпропетровській, Миколаївській, Одеській та у Київській областях. Найнижчі рівні захворюваності на ВІЛ-інфекцію зареєстровані в Закарпатській, Івано-Франківській, Тернопільській, Хмельницькій та Чернівецькій областях.

Численні дослідження показують, що у ВІЛ-інфікованих ймовірність розвитку туберкульозу зростає в рази більше. Кожна четверта смерть у ВІЛ-інфікованих пов'язана з туберкульозом. Туберкульоз сприяє розвитку СНІД-інфекції в організмі. ВІЛ ускладнює діагностику та лікування туберкульозу. Дуже часто у ВІЛ-інфікованих людей зустрічається позалегеневий туберкульоз. Негативні наслідки поєднання двох інфекцій вимагає від закладів охорони здоров'я розробки ефективних заходів щодо боротьби з туберкульозом серед ВІЛ-інфікованих.

Тривалість лікування туберкульозу у людей, які живуть з ВІЛ, вимагає більше часу, ніж у хворих без ВІЛ-інфекції. Тому такі хворі повинні мати доступ до якісної медичної допомоги. Адже вчасне проходження профілактичних заходів, виявлення та проходження всіх етапів лікування туберкульозу сприяють запобіганню поширення ВІЛ-інфекції. Перш за все, хворі на туберкульоз потребують скринінгу на інфекції, що передаються статевим шляхом. Тестування на ВІЛ має особливе значення для населення у районах з високою поширеністю ВІЛ-інфекції. Враховуючи тяжкі наслідки у ВІЛ-інфікованих хворих на туберкульоз, необхідним є комплексний підхід при розробці профілактичних заходів. Доцільним буде поєднання протитуберкульозних заходів з програмами громадського здоров'я.

Людям, які живуть з ВІЛ, і які мають ознаки, що свідчать про наявність туберкульозу в людини, рекомендована антиретровірусна терапія, яку необхідно розпочати протягом перших двох тижнів від початку лікування туберкульозу. Антиретровірусну терапію здійснюють відповідно до галузевих стандартів в сфері охорони здоров'я. Всі люди, які живуть з ВІЛ, при кожному відвідуванні лікаря, або при наявності скарг, мають пройти скринінгове дослідження на туберкульоз. Також люди, які живуть з ВІЛ мають пройти курс профілактичного лікування туберкульозної інфекції незалежно від ступеню імуносупресії.

Одним з факторів, що негативно впливає на лікування туберкульозу є вживання алкогольних напоїв. Розлади у людей хворих на туберкульоз, які виникли через вживання алкоголю, визначають за допомогою спеціальних скринінгових досліджень (тест AUDIT – оцінка рівня споживання алкоголю). Пацієнтам які мають алкогольну, або нарко- залежності слід призначити консультацію у лікаря психіатра-нарколога. Якщо лікування туберкульозу постійно переривають через вживання пацієнтом алкоголю, то необхідно провести бесіди та наголосити на негативних наслідках, які можуть виникнути в разі недотримання процедури лікування .